

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

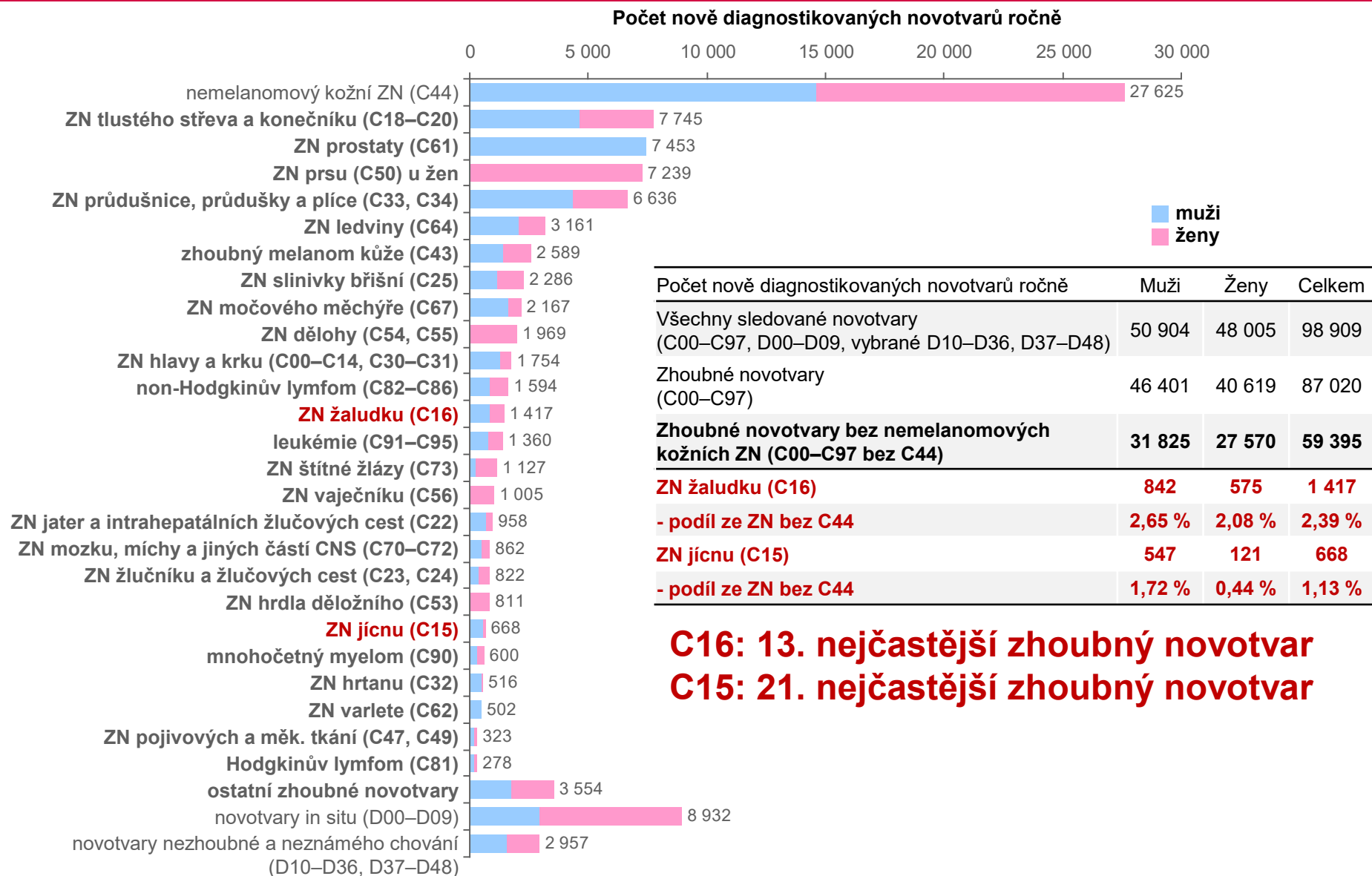
Přehled epidemiologie nádorů ezofagogastrické junkce

ZN jícnu (C15) a ZN žaludku (C16) v České republice

J. Mužík, D. Krejčí, A. Talábová, L. Dušek

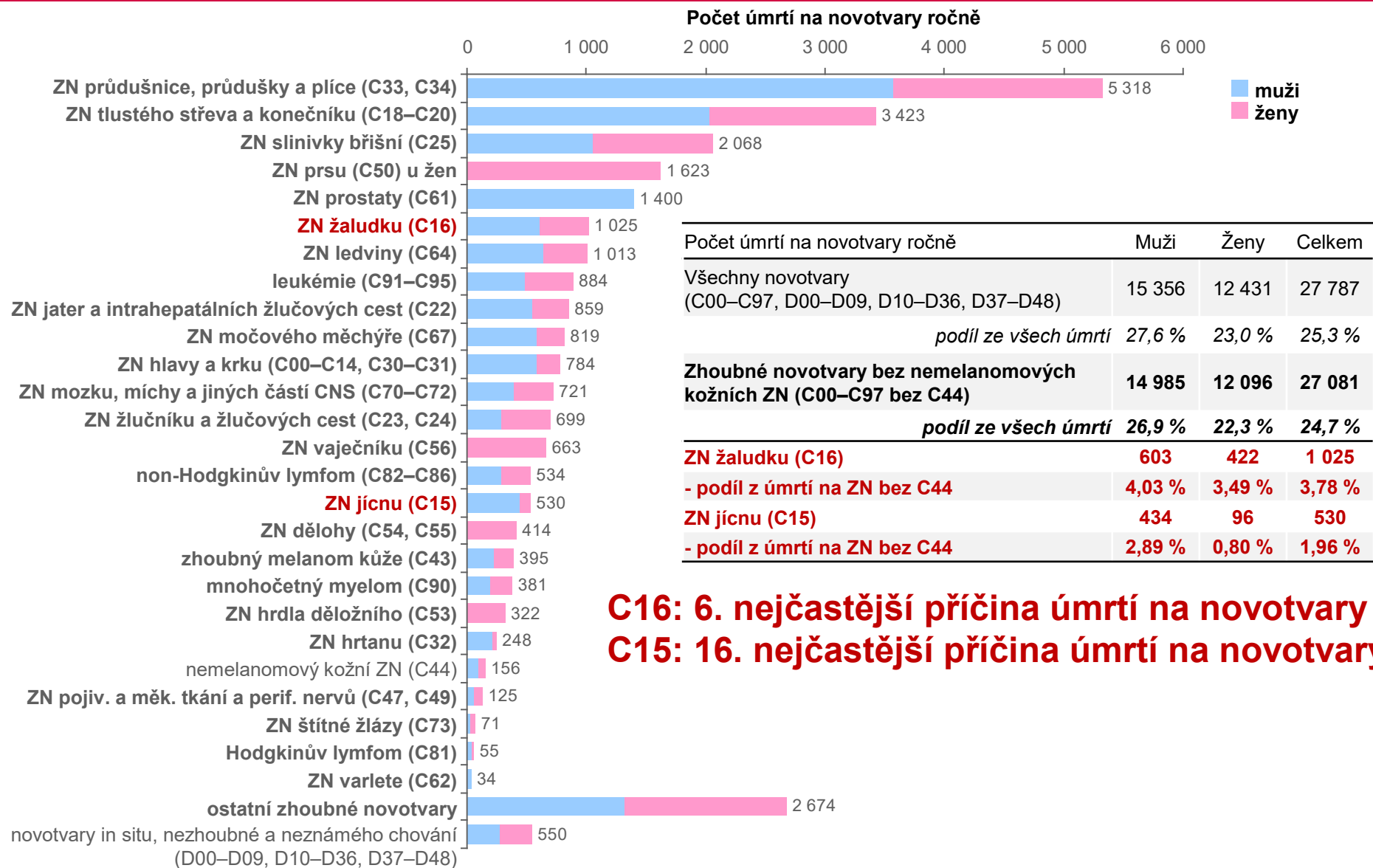
Dokument je vytvořen v rámci projektu
„Optimalizace postupů při integraci prvků elektronického zdravotnictví do procesů ÚZIS a tvorba dokumentace
k informačnímu systému vzácných onemocnění v ČR“
registrační číslo CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0015811

Incidence novotvarů v České republice v letech 2014–2018

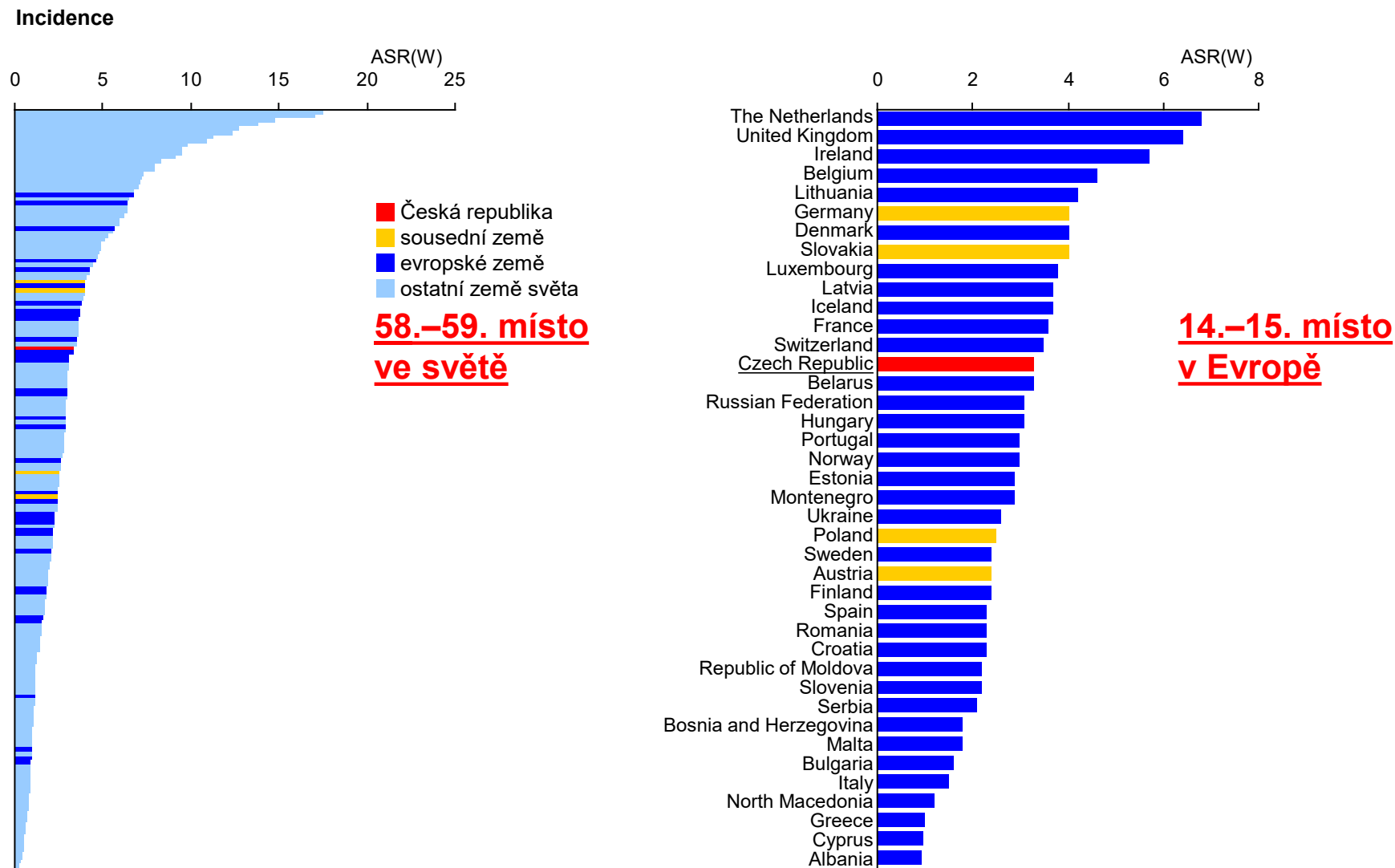

C16: 13. nejčastější zhoubný novotvar
C15: 21. nejčastější zhoubný novotvar

Mortalita na novotvary v České republice v letech 2014–2018

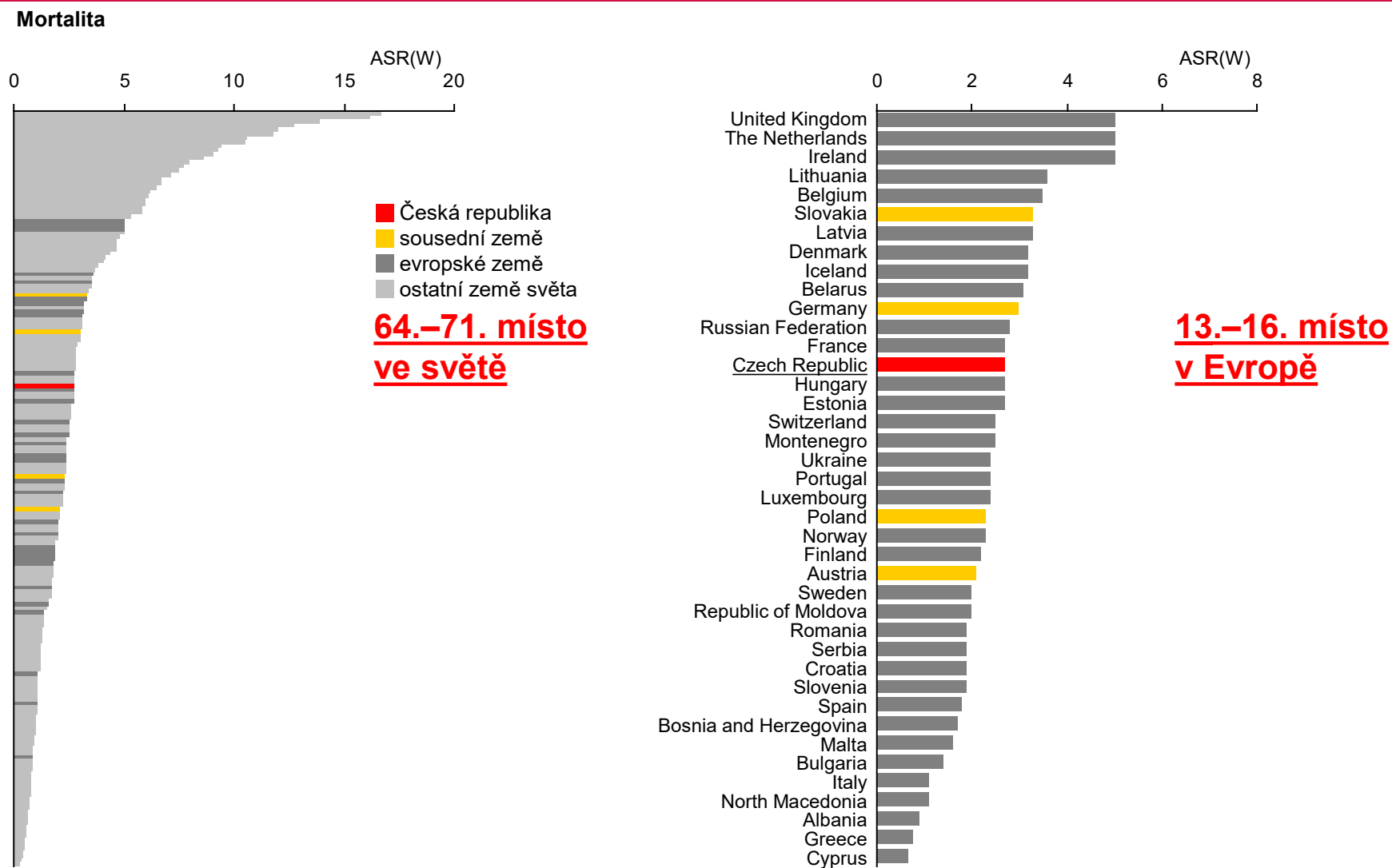
Incidence ZN jícnu (C15) v mezinárodním srovnání v roce 2020

ASR(W) – incidence na 100 000 osob věkově standardizovaná na světový věkový standard

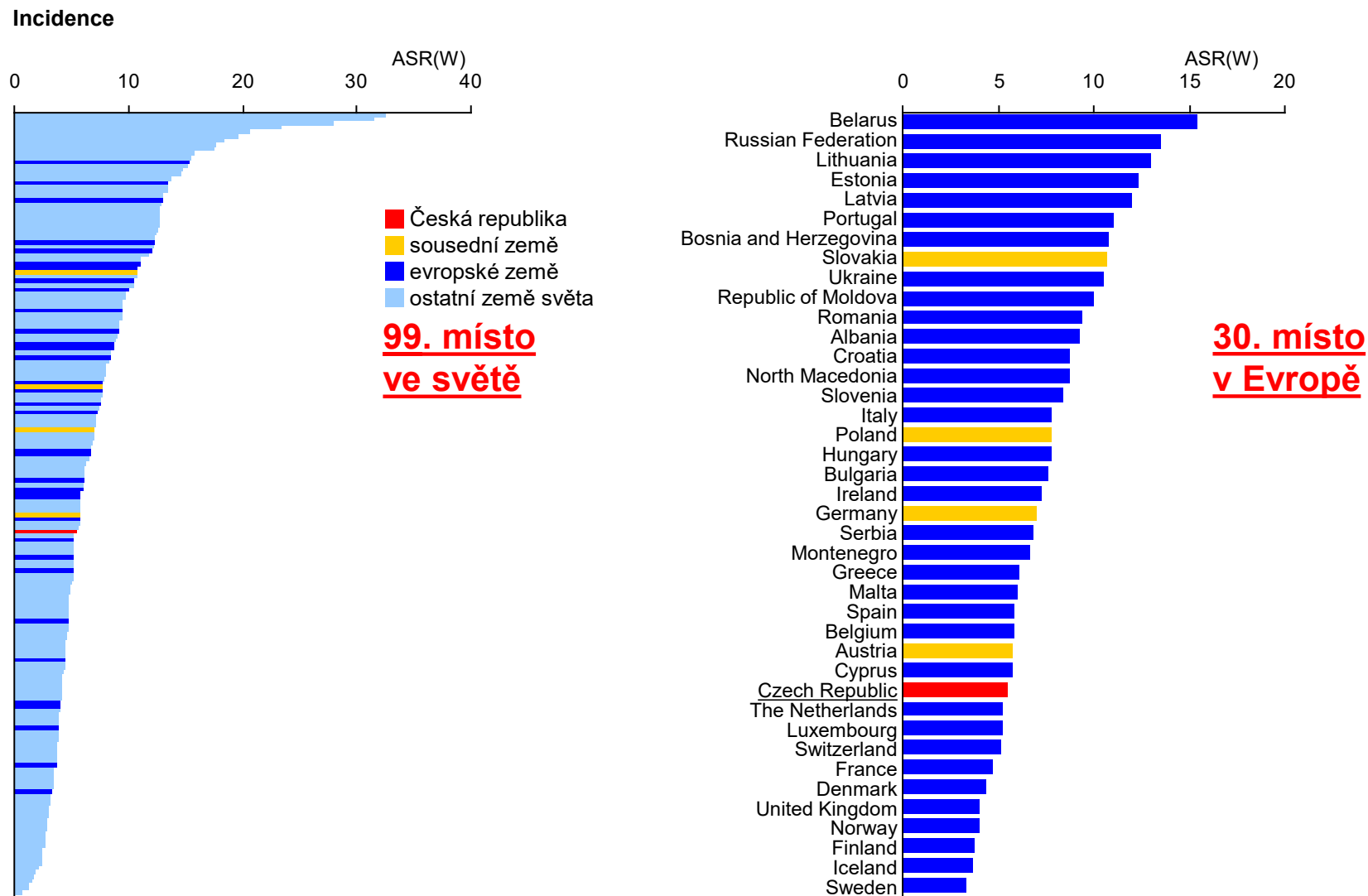
Zdroj: Ferlay J, Ervik M, Lam F, Colombet M, Mery L, Piñeros M, Znaor A, Soerjomataram I, Bray F (2020). Global Cancer Observatory: Cancer Today. Lyon, France: International Agency for Research on Cancer. Available from: <https://gco.iarc.fr/today>, accessed on 24 February 2022.

Mortalita ZN jícnu (C15) v mezinárodním srovnání v roce 2020

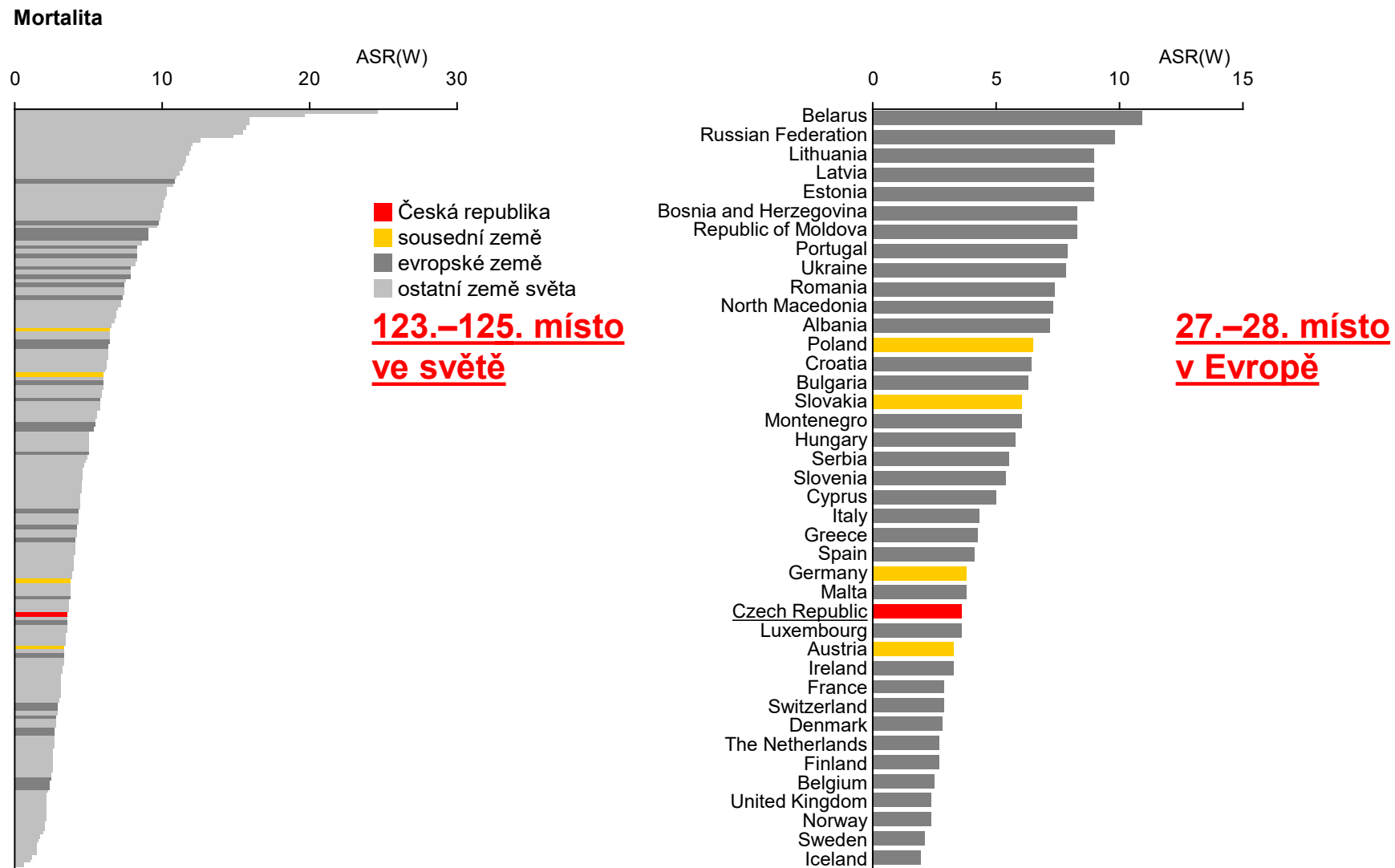
ASR(W) – mortalita na 100 000 osob věkově standardizovaná na světový věkový standard

Incidence ZN žaludku (C16) v mezinárodním srovnání v roce 2020

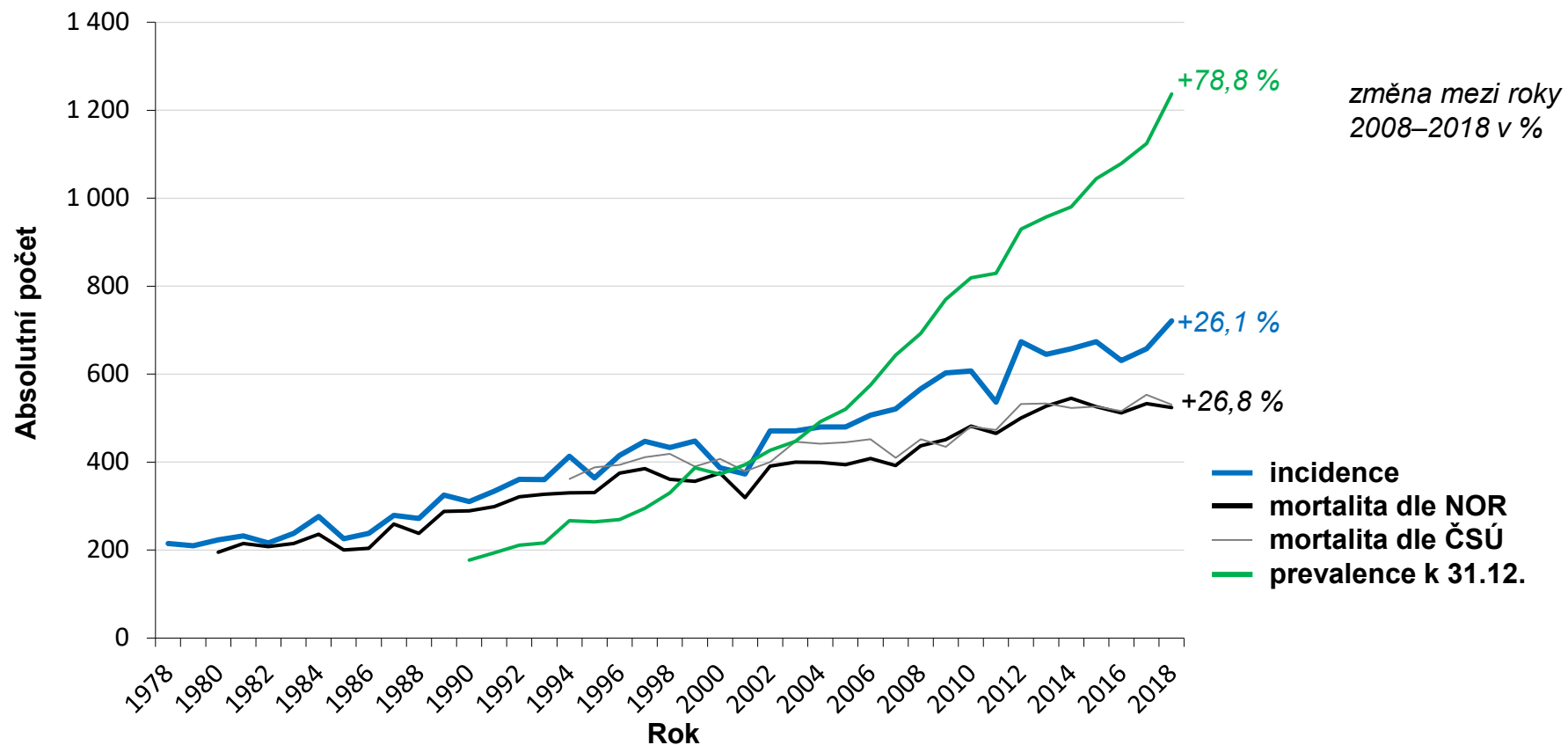
ASR(W) – incidence na 100 000 osob věkově standardizovaná na světový věkový standard

Mortalita ZN žaludku (C16) v mezinárodním srovnání v roce 2020

ASR(W) – mortalita na 100 000 osob věkově standardizovaná na světový věkový standard

Přehled trendů epidemiologie zhoubného novotvaru jícnu (C15) v České republice

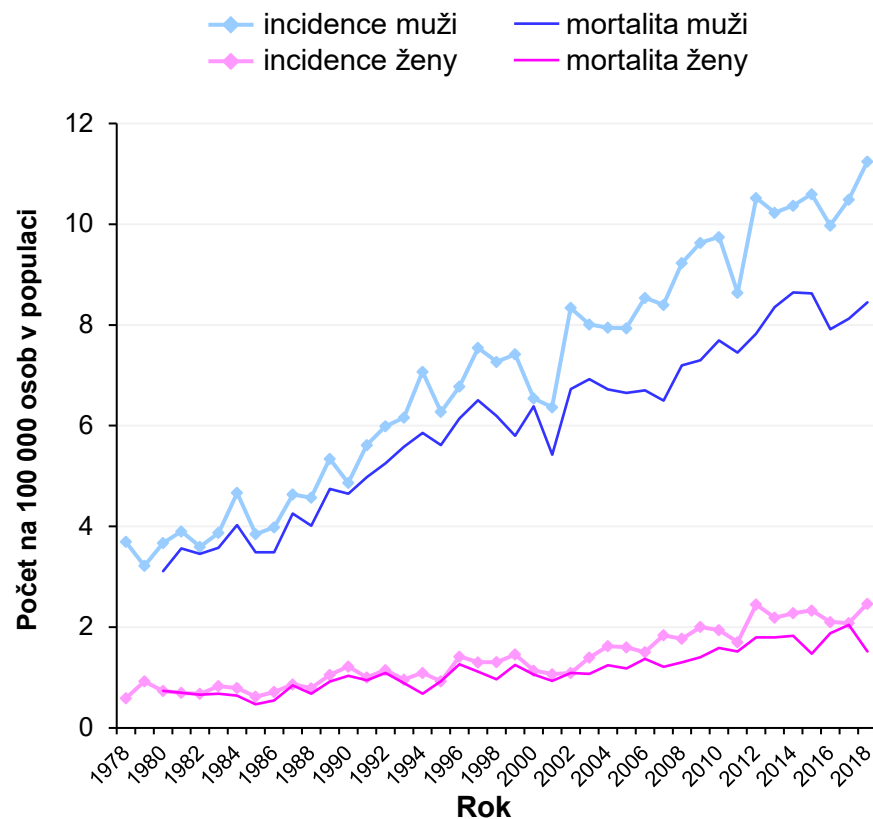
Počet nově diagnostikovaných onemocnění na ZN jícnu (C15) byl v letech 2014–2018 průměrně 668 ročně. Ve stejném období na toto onemocnění průměrně ročně zemřelo 528 osob (podle dat NOR; podle dat ČSÚ 530 osob). Počet osob, které žijí s onemocněním na dg C15 dosáhl k 31. 12. 2018 počtu 1 237.

Vzhledem k tomu, že hodnoty specifické mortality na C15 podle ČSÚ jsou oproti údajům v NOR k dispozici až od roku 1994 a jsou do roku 2006 zřejmě nadhodnocené, budou v dalších analýzách používány při hodnocení trendů mortality použita pouze data NOR.

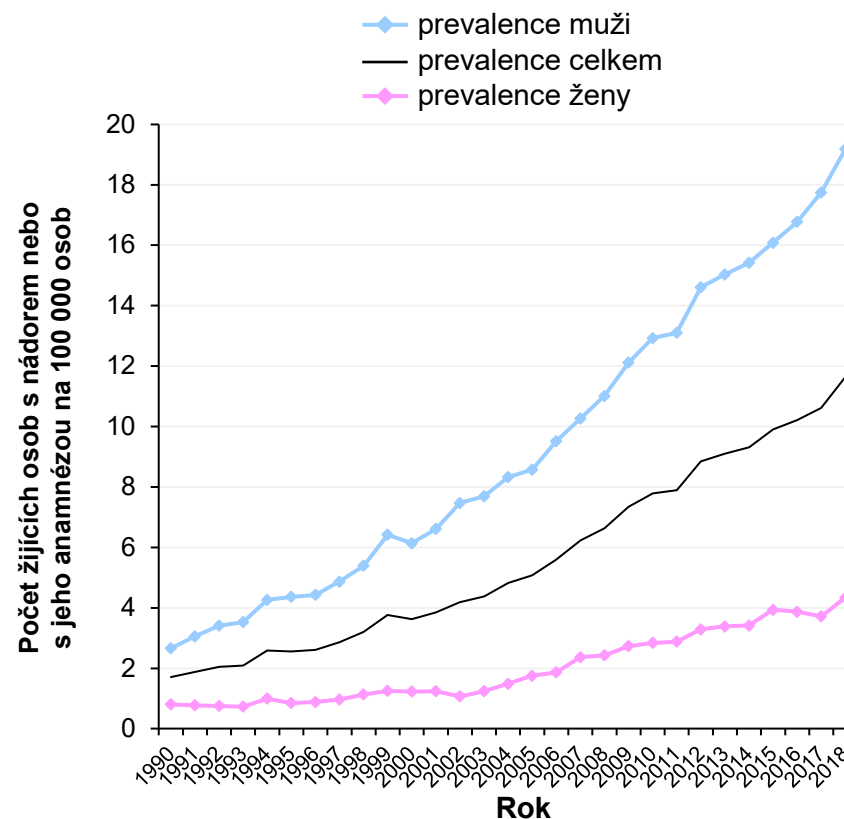

Vývoj epidemiologie ZN jícnu (C15) podle pohlaví

Incidence a mortalita

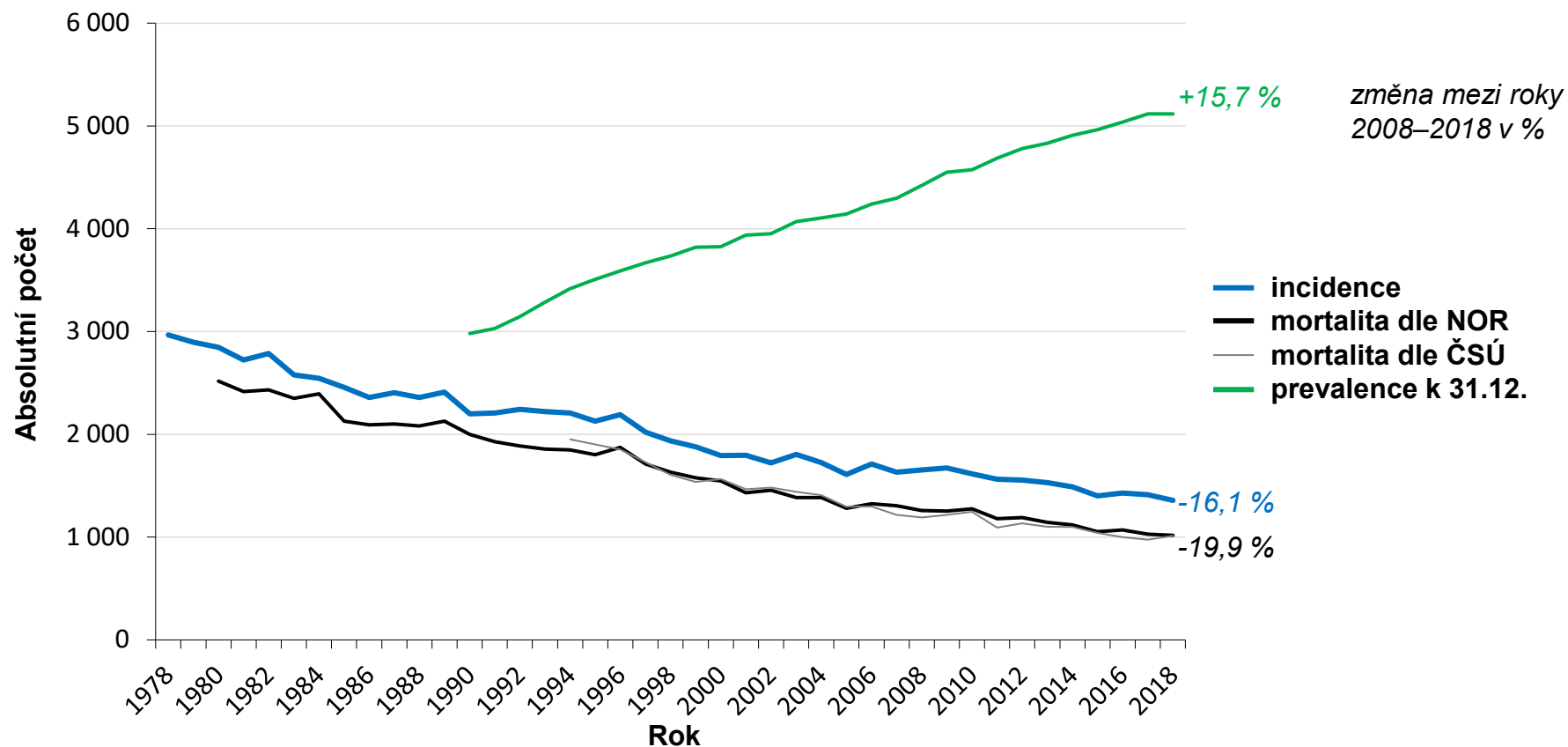

Prevalence

Incidence ZN jícnu je větší u mužů než u žen v poměru 4,6 : 1 (v roce 2018 11,2 nových onemocnění na 100 tis. mužů a 2,5 na 100 tis. žen). Mortalita na toto onemocnění je opět vyšší u mužů v poměru 5,6 : 1 (v roce 2018 bylo 8,5 úmrtí na 100 tis. mužů a 1,5 na 100 tis. žen podle dat NOR). Prevalence je taktéž vyšší v populaci mužů ve srovnání s populací žen v poměru 4,4 : 1 (k 31. 12. 2018 bylo 19,2 žijících pacientů na 100 tis. mužů a 4,3 na 100 tis. žen).

Přehled trendů epidemiologie zhoubného novotvaru žaludku (C16) v České republice

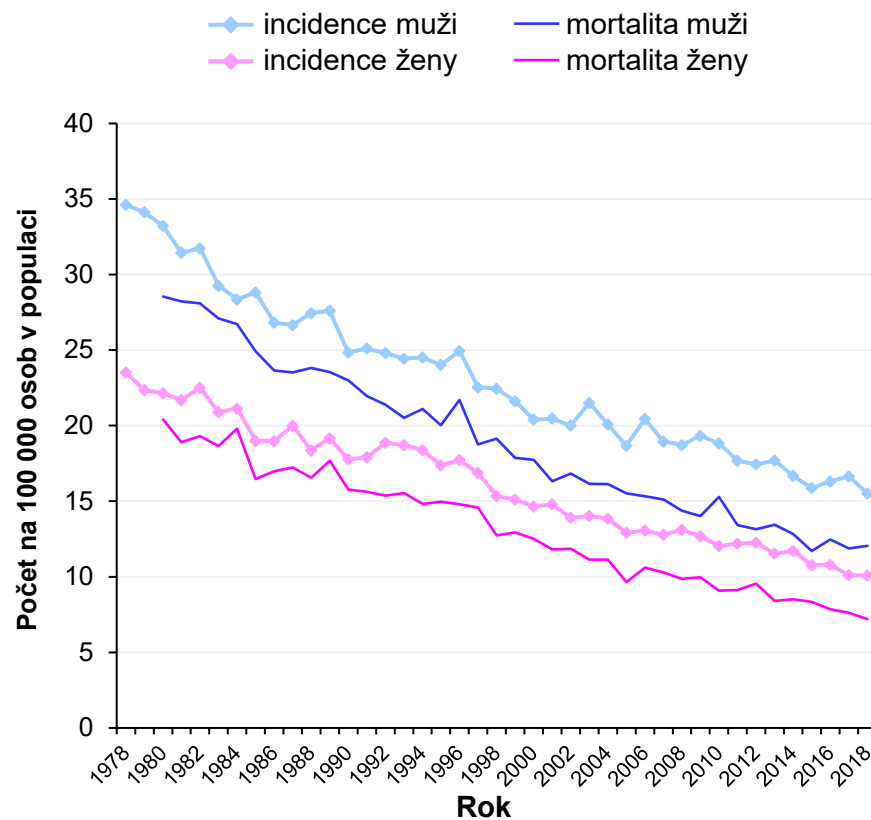

Počet nově diagnostikovaných onemocnění na ZN žaludku (C16) byl v letech 2014–2018 průměrně 1 417 ročně. Ve stejném období na toto onemocnění průměrně ročně zemřelo 1 057 osob (podle dat NOR; podle dat ČSÚ 1 025 osob). Počet osob, které žijí s onemocněním na dg C16 dosáhl k 31. 12. 2018 počtu 5 117.

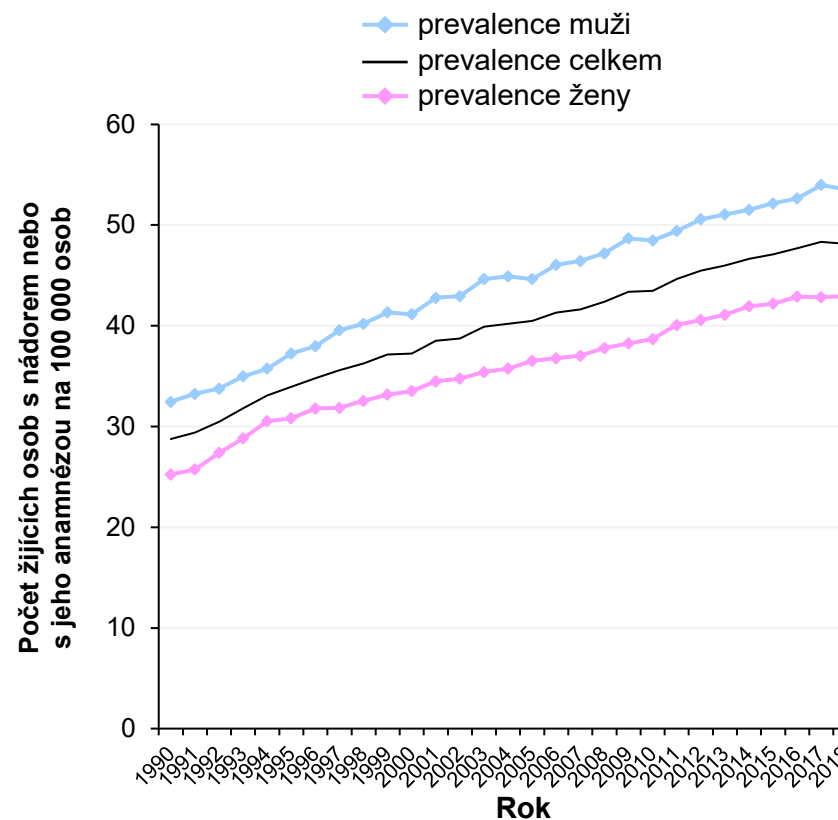
Vzhledem k tomu, že hodnoty specifické mortality na C25 podle ČSÚ jsou oproti údajům v NOR k dispozici až od roku 1994, budou v dalších analýzách používány při hodnocení trendů mortality použita pouze data NOR.

Vývoj epidemiologie ZN žaludku (C16) podle pohlaví

Incidence a mortalita

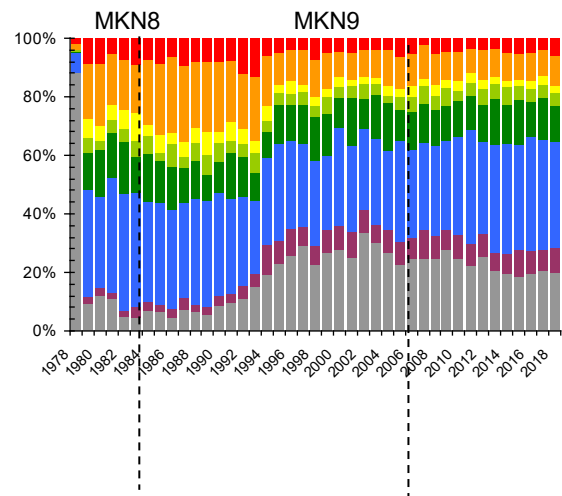
Prevalence

Incidence ZN žaludku je větší u mužů než u žen v poměru 1,5 : 1 (v roce 2018 15,5 nových onemocnění na 100 tis. mužů a 10,1 na 100 tis. žen). Mortalita na toto onemocnění je opět vyšší u mužů v poměru 1,7 : 1 (v roce 2018 bylo 12,0 úmrtí na 100 tis. mužů a 7,2 na 100 tis. žen podle dat NOR). Prevalence je však v posledních letech vyšší v populaci žen ve srovnání s populací mužů v poměru 1.3 : 1 (k 31. 12. 2018 bylo 53,6 žijících pacientů na 100 tis. mužů a 42,9 na 100 tis. žen).

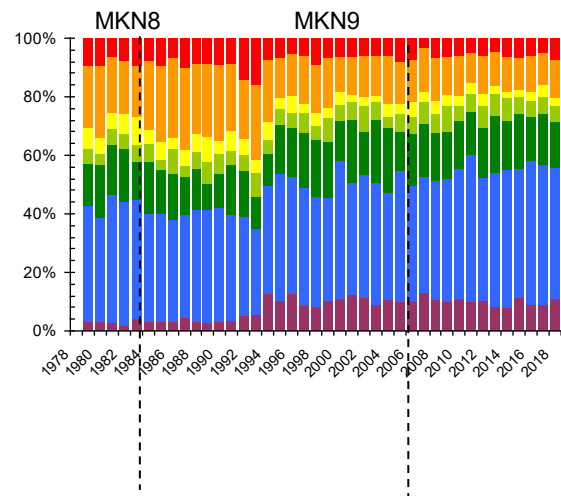
Zastoupení lokalizací ZN jícnu

Zastoupení lokalizací – celkový přehled

MKN10

Zastoupení lokalizací – bez NS

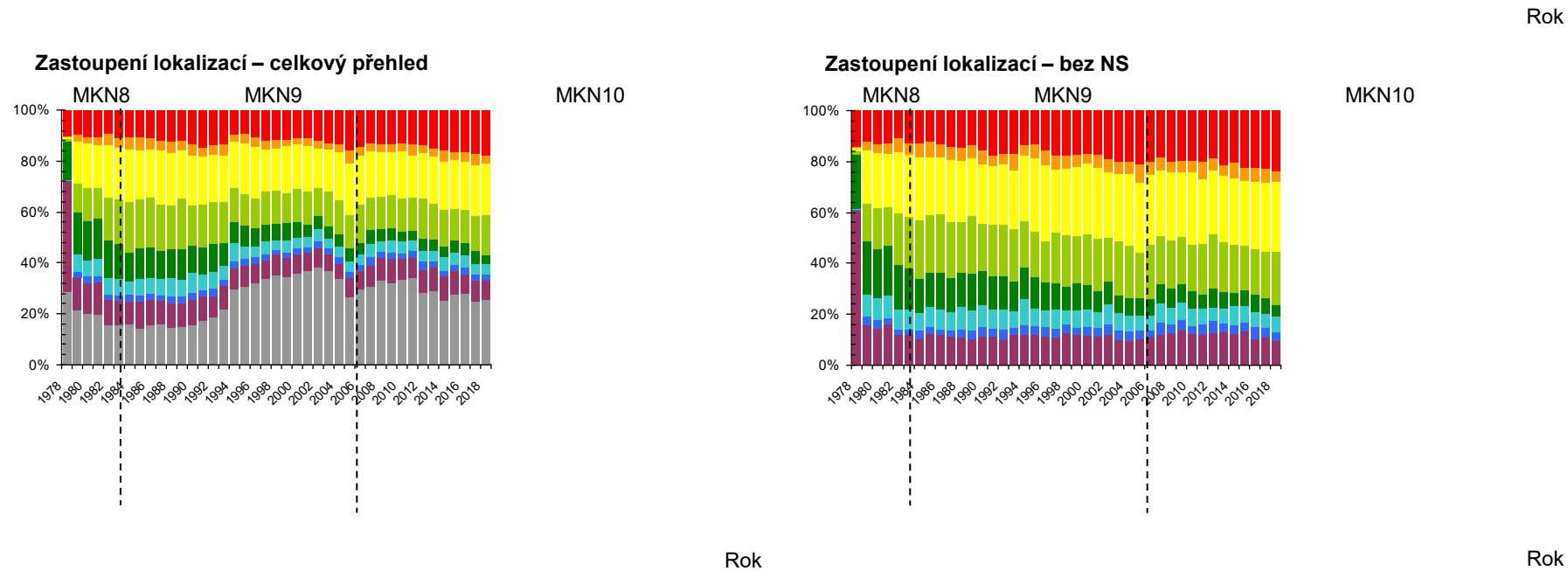
MKN10

Rok

Rok

MKN9		MKN10	popis
150	Zhoubný novotvar jícnu	C15	Zhoubný novotvar jícnu
150.0	– krční část jícnu	C15.0	– krční část jícnu
150.1	– hrudní část jícnu	C15.1	– hrudní část jícnu
150.2	– břišní část jícnu	C15.2	– břišní část jícnu
150.3	– horní třetina jícnu	C15.3	– horní třetina jícnu
150.4	– střední třetina jícnu	C15.4	– střední třetina jícnu
150.5	– dolní třetina jícnu	C15.5	– dolní třetina jícnu
150.8	-- jiné	C15.8	– léze přesahující jícen
150.9	– jícen, NS	C15.9	– jícen, NS

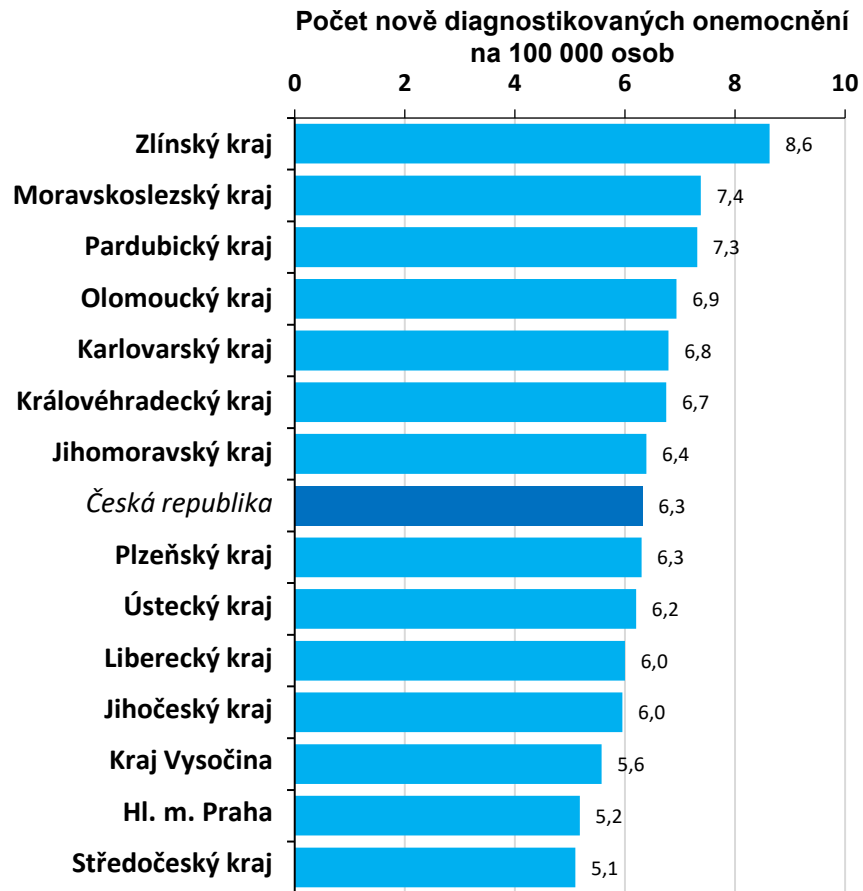
Zastoupení lokalizací ZN žaludku

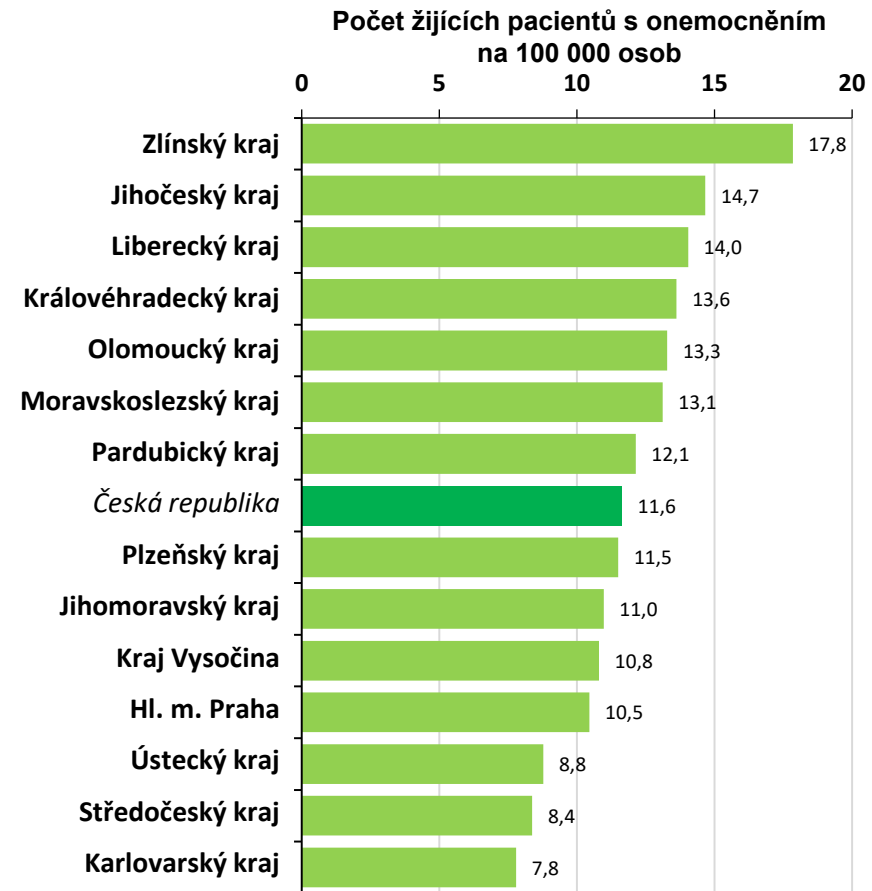
MKN9	MKN10	popis
151	C16	Zhoubný novotvar žaludku
151.0	C16.0	– kardie
151.3	C16.1	– fundus ventriculi – klenba žaludku
151.4	C16.2	– corpus ventriculi – tělo žaludku
151.2	C16.3	– antrum pyloricum
151.1	C16.4	– pylorus – vrátník
151.5	C16.5	– malá kurvatura žaludku – curvatura ventriculi minor, NS
151.6	C16.6	– velká kurvatura žaludku – curvatura ventriculi maior, NS
151.8	C16.8	– léze přesahující žaludek
151.9	C16.9	– žaludek – ventriculus, NS

Epidemiologie ZN jícnu (C15) v krajích

Incidence v letech 2014–2018

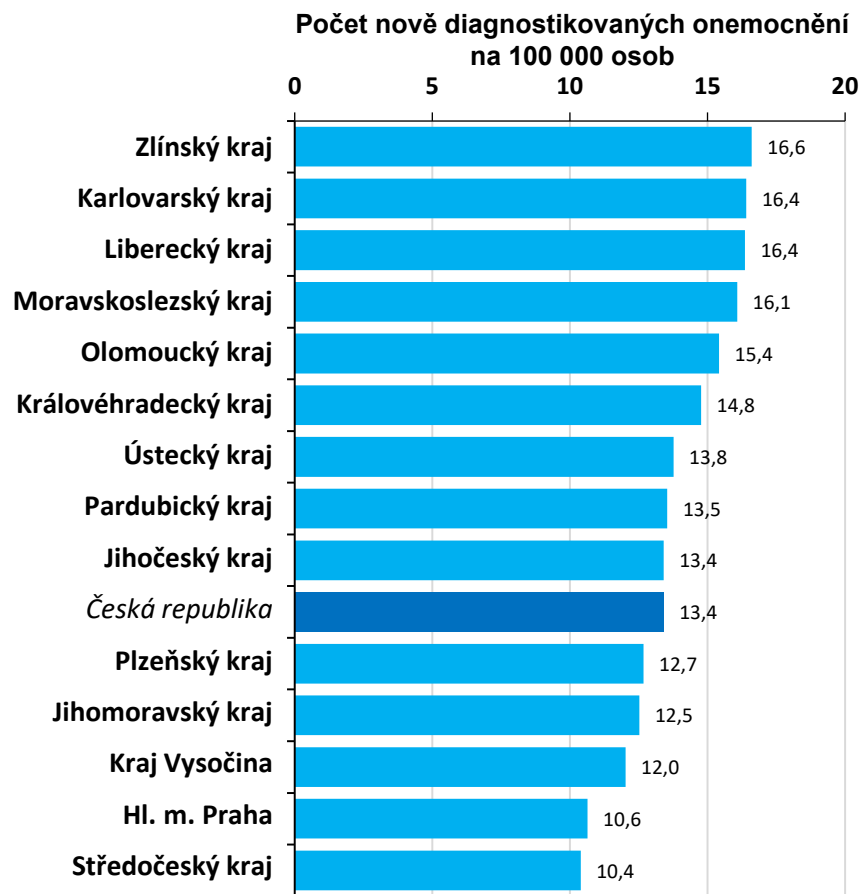
Prevalence k 31. 12. 2018

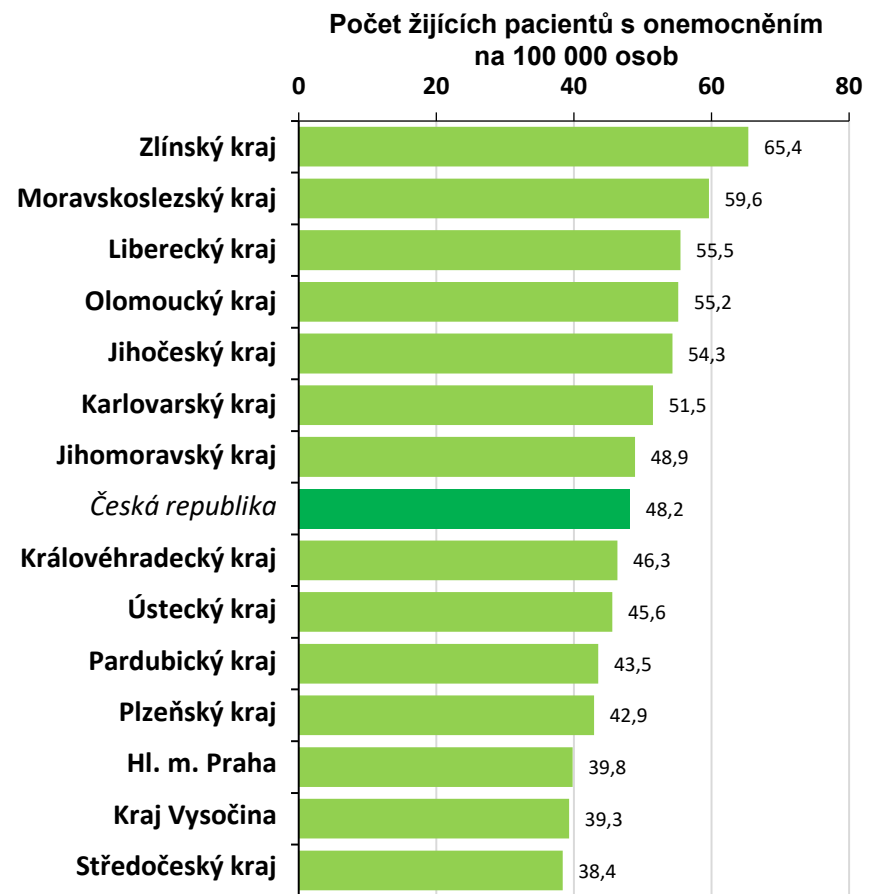
Aktuální incidence ZN jícnu se mezi kraji zásadně neliší a pohybuje se od 5,1 do 8,6 nově diagnostikovaných onemocnění na 100 tis. osob. Výraznější rozdíly je možno pozorovat v prevalenci tohoto onemocnění, která se v krajích pohybuje v rozmezí 7,8 až 17,8 pacientů na 100 tis. osob.

Epidemiologie ZN žaludku (C16) v krajích

Incidence v letech 2014–2018

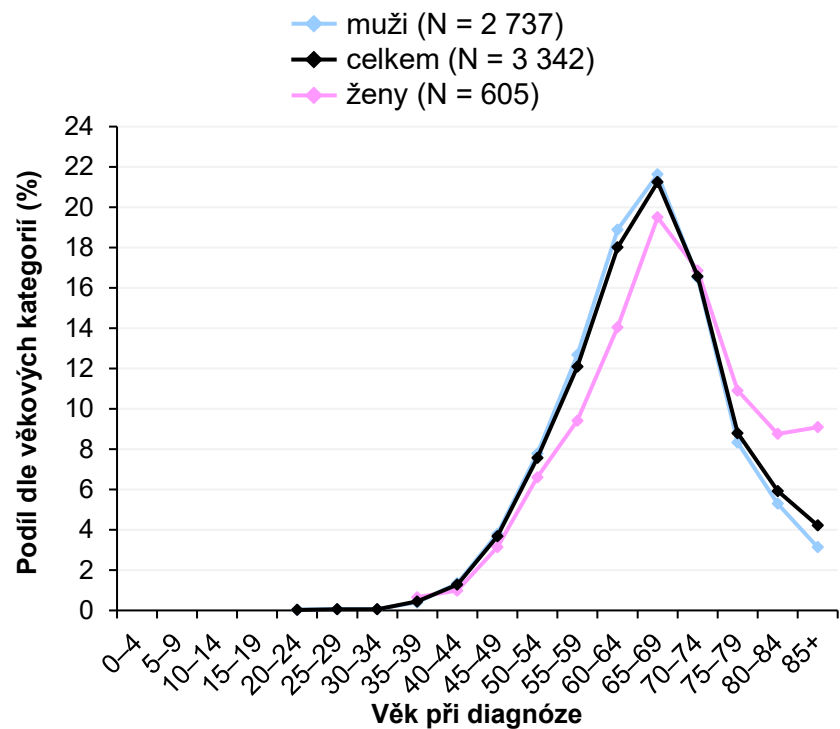
Prevalence k 31. 12. 2018

Aktuální incidence ZN žaludku se mezi kraji zásadně neliší a pohybuje se od 10,4 do 16,6 nově diagnostikovaných onemocnění na 100 tis. osob. Výrazné rozdíly je možno pozorovat v prevalenci tohoto onemocnění, která se v krajích pohybuje v rozmezí 38,4 až 65,4 pacientů na 100 tis. osob.

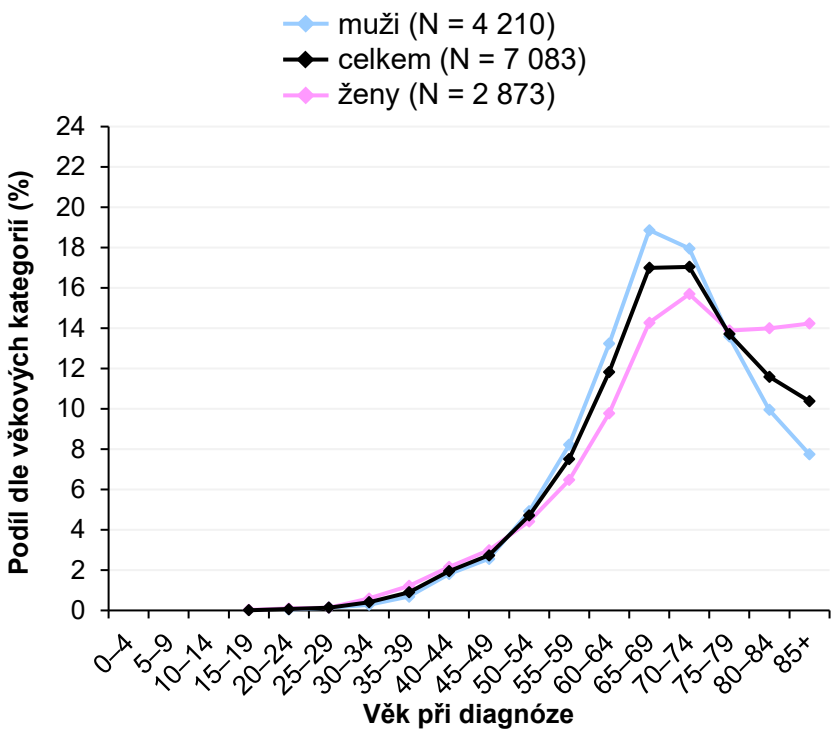
Věk pacientů se ZN jícnu a žaludku, období 2014–2018

ZN jícnu

	Muži N = 2 737	Ženy N = 605	Celkem N = 3 342
Medián (25–75 kvantil)	66 (59–72) let	68 (61–76) let	66 (59–72) let
do 60 let	26,2 %	20,8 %	25,2 %
75 a více let	16,8 %	28,8 %	18,9 %

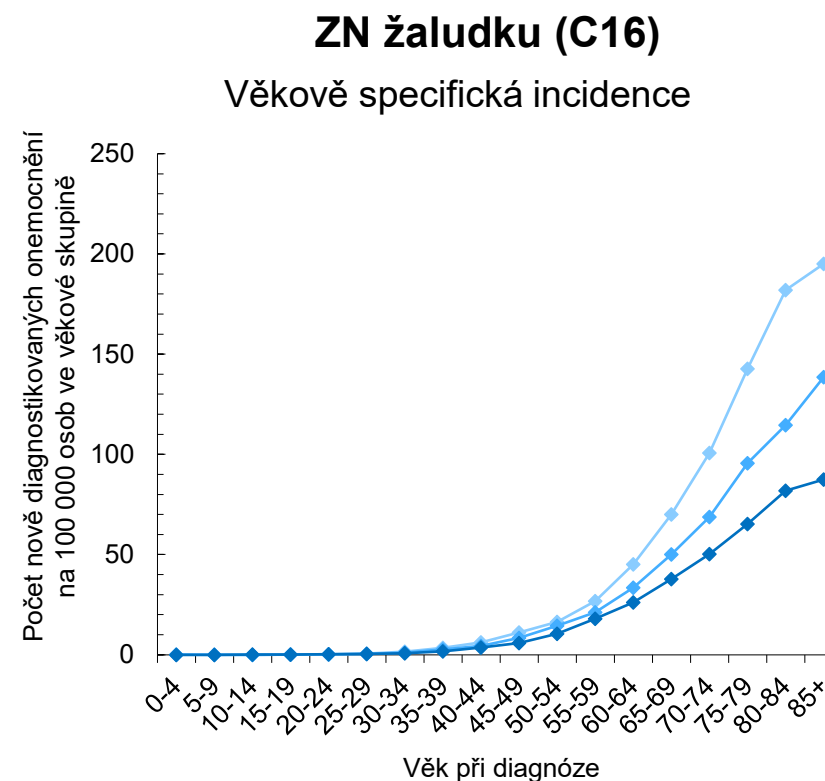
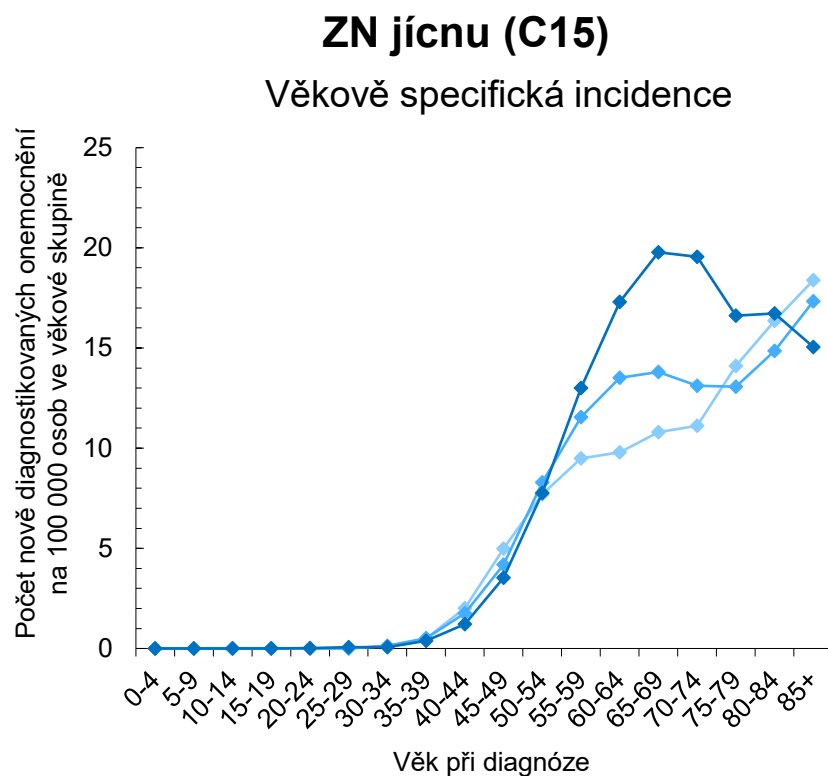
ZN žaludku

	Muži N = 4 210	Ženy N = 2 873	Celkem N = 7 083
Medián (25–75 kvantil)	69 (62–77) let	72 (63–81) let	70 (62–78) let
do 60 let	18,7 %	18,1 %	18,5 %
75 a více let	31,3 %	42,1 %	35,7 %

Věkově specifická incidence pacientů se ZN jícnu (C15) a ZN žaludku (C16): podle období

—◆— 1989–1998
—◆— 1999–2008
—◆— 2009–2018

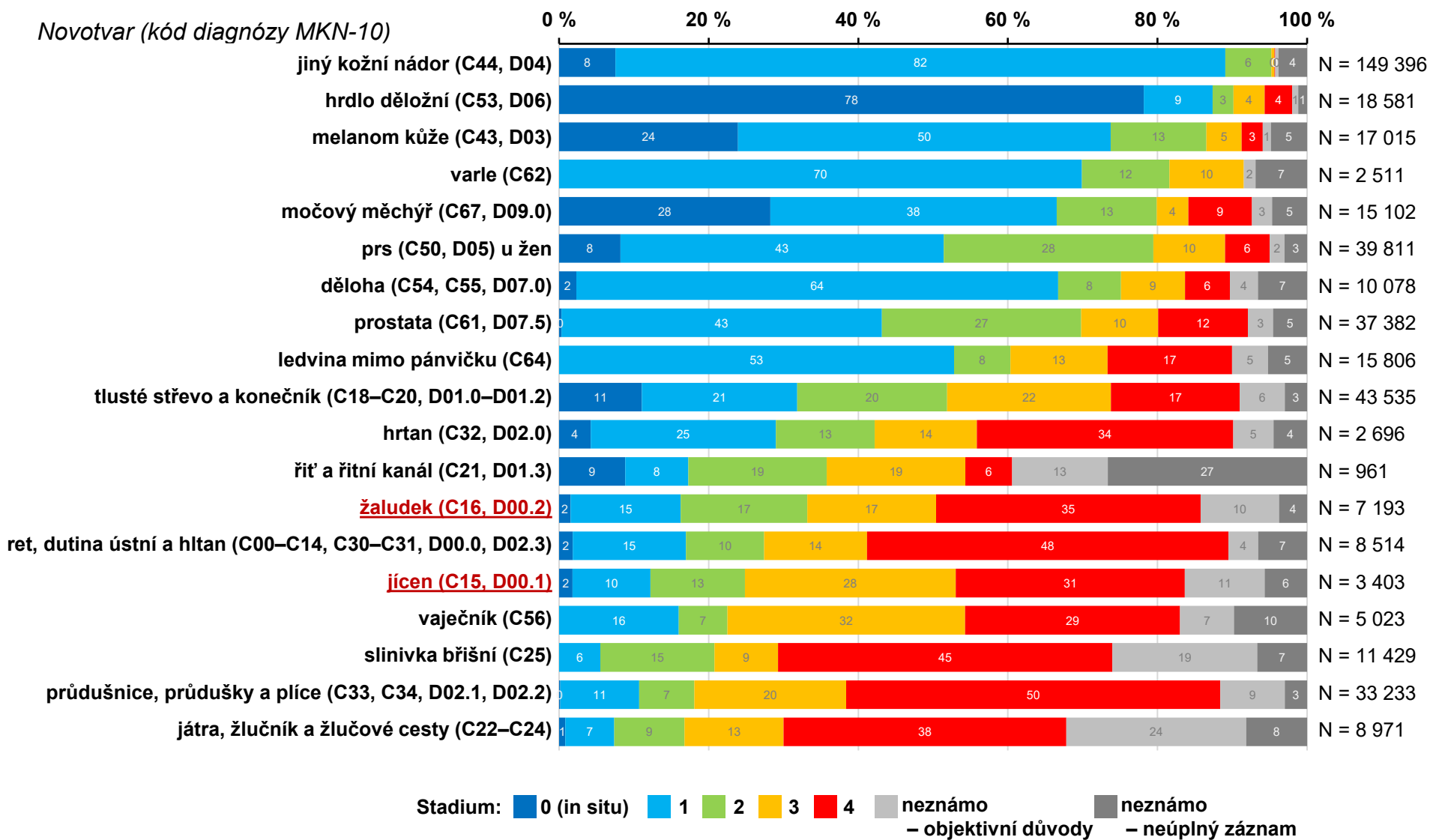
Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

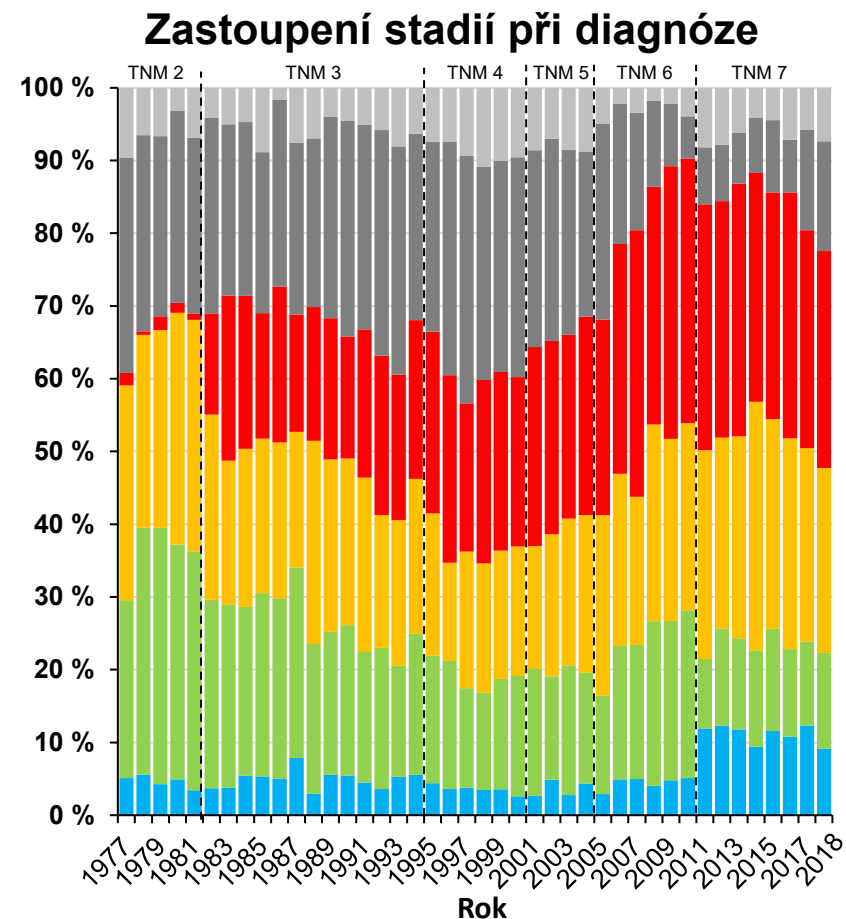
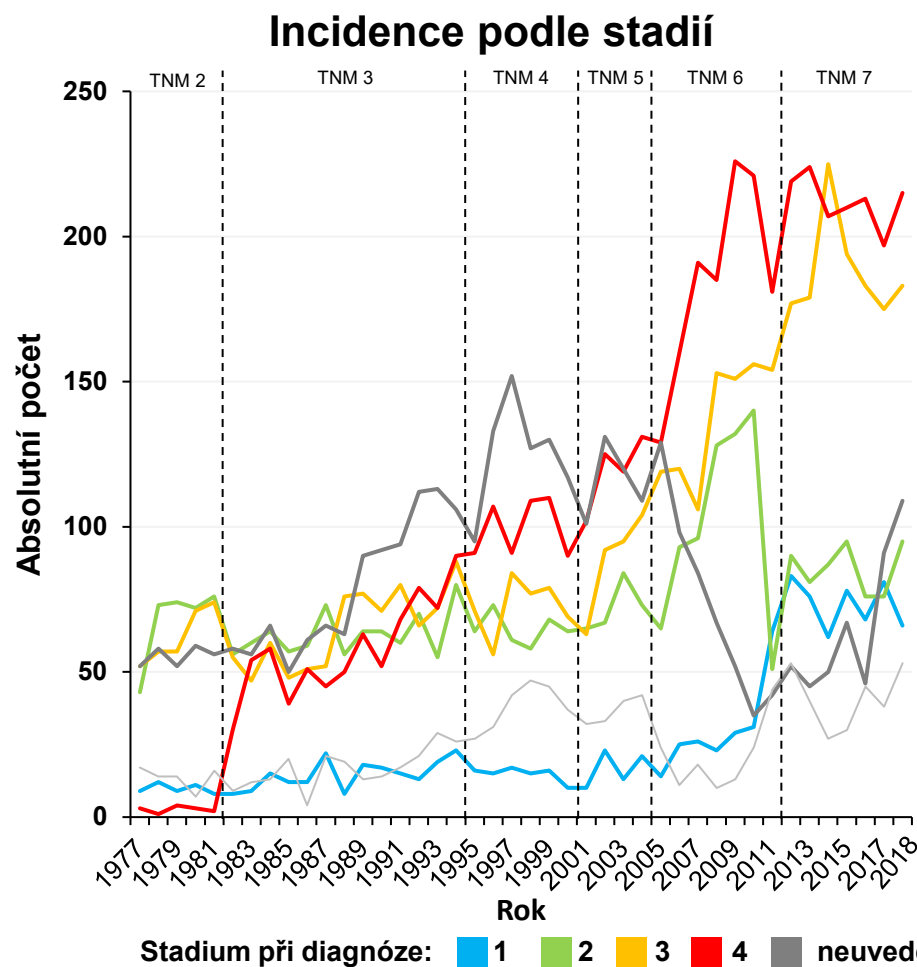
Záchyt onemocnění

ZN jícnu (C15) a ZN žaludku (C16) v České republice

Zastoupení stadií onemocnění u vybraných solidních novotvarů v letech 2014–2018

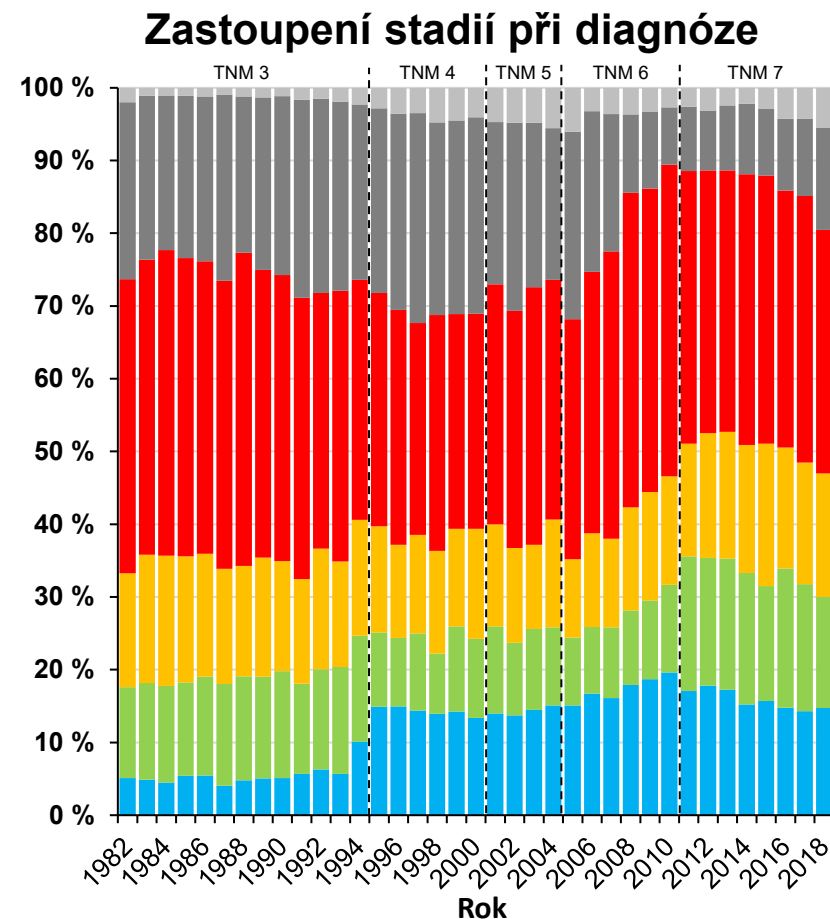
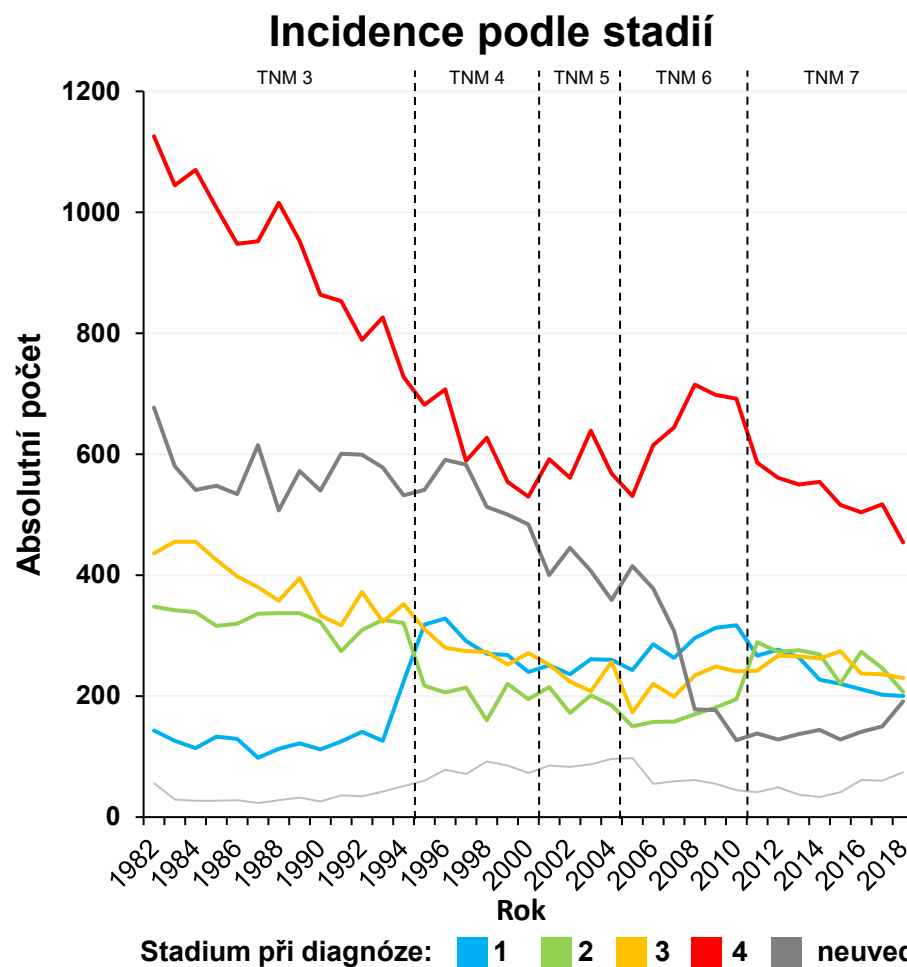

Vývoj incidence ZN jícnu (C15) v ČR podle stadia při diagnóze

V 1. stadiu bylo v letech 2014–2018 diagnostikováno 10,6 % onemocnění, ve 2. stadiu 12,8 %, ve 3. stadiu 28,8 % a ve 4. stadiu 31,2 % (u 16,5 % nádorů nebylo stadium známo).

Vývoj incidence ZN žaludku (C16) v ČR podle stadia při diagnóze

TNM klasifikace je pro ZN žaludku k dispozici až od roku 1982 (3. a vyšší vydání TNM klasifikace). V 1. stadiu bylo v letech 2014–2018 diagnostikováno 15,0 % onemocnění, ve 2. stadiu 17,1 %, ve 3. stadiu 17,5 % a ve 4. stadiu 35,9 % (u 14,5 % nádorů nebylo stadium známo).

Incidence: první a další nádory u téhož pacienta

Diagnózy seřazeny sestupně dle podílu dalších primárních nádorů v období 2009–2018.

Diagnóza	Pořadí novotvaru u pacienta	Období 1989–1998	Období 1999–2008	Období 2009–2018
		N ročně (% nově diagnostikovaných)	N ročně (% nově diagnostikovaných)	N ročně (% nově diagnostikovaných)
ZN močového měchýře (C67)	první novotvar	1 462 (90,4 %)	1 805 (84,2 %)	1 695 (77,4 %)
	další primární novotvar	156 (9,6 %)	339 (15,8 %)	494 (22,6 %)
ZN ledviny (C64)	první novotvar	1 784 (90,4 %)	2 236 (84,7 %)	2 427 (78,3 %)
	další primární novotvar	189 (9,6 %)	403 (15,3 %)	672 (21,7 %)
ZN tlustého střeva a konečníku (C18–C20)	první novotvar	5 833 (91,1 %)	6 736 (85,8 %)	6 372 (80,4 %)
	další primární novotvar	570 (8,9 %)	1 118 (14,2 %)	1 556 (19,6 %)
ZN průdušnice, průdušky a plic (C33, C34)	první novotvar	5 571 (92,7 %)	5 426 (86,9 %)	5 344 (80,9 %)
	další primární novotvar	437 (7,3 %)	815 (13,1 %)	1 265 (19,1 %)
ZN slinivky břišní (C25)	první novotvar	1 375 (92,2 %)	1 522 (86,7 %)	1 781 (81,1 %)
	další primární novotvar	117 (7,8 %)	234 (13,3 %)	414 (18,9 %)
ZN žaludku (C16)	první novotvar	2 008 (92,3 %)	1 497 (86,4 %)	1 223 (81,4 %)
	další primární novotvar	169 (7,8 %)	235 (13,6 %)	279 (18,6 %)
ZN jícnu (C15)	první novotvar	350 (93,1 %)	415 (88,3 %)	524 (81,7 %)
	další primární novotvar	27 (7,2 %)	55 (11,7 %)	116 (18,1 %)
ZN prsu (C50) u žen	první novotvar	3 873 (91,4 %)	5 084 (87,9 %)	5 836 (83,4 %)
	další primární novotvar	363 (8,6 %)	702 (12,1 %)	1 163 (16,6 %)
ZN vaječníku (C56)	první novotvar	984 (91,6 %)	1 015 (87,1 %)	883 (84,1 %)
	další primární novotvar	91 (8,4 %)	150 (12,9 %)	166 (15,9 %)
ZN prostaty (C61)	první novotvar	1 956 (90,0 %)	3 562 (85,7 %)	6 052 (84,5 %)
	další primární novotvar	217 (10,0 %)	597 (14,3 %)	1 111 (15,5 %)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

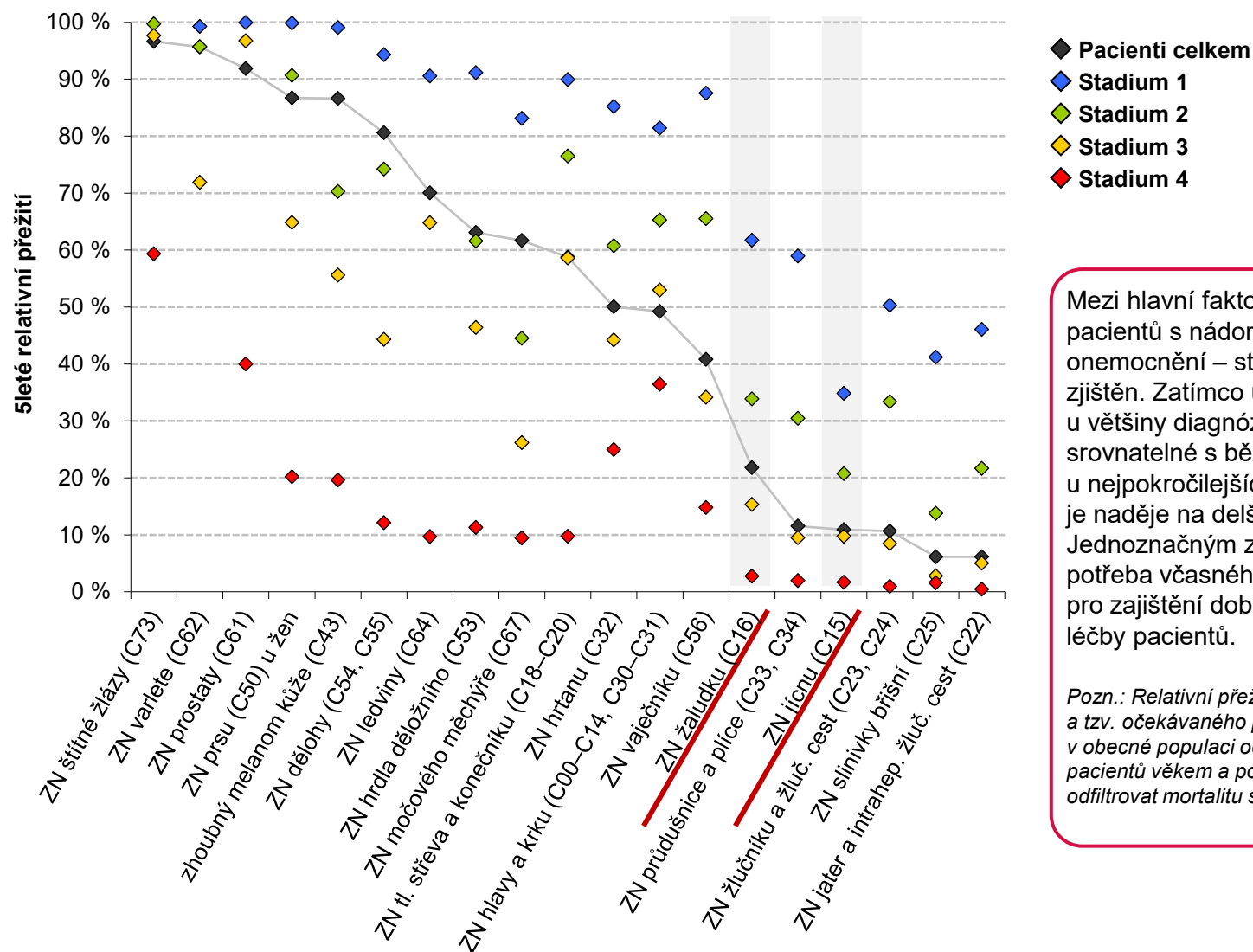

Přežití pacientů

ZN jícnu (C15) a ZN žaludku (C16) v České republice

5leté relativní přežití pacientů se zhoubnými novotvarami v ČR podle stadií

Analýza periody 2014–2018, všichni pacienti s diagnostikovaným onemocněním

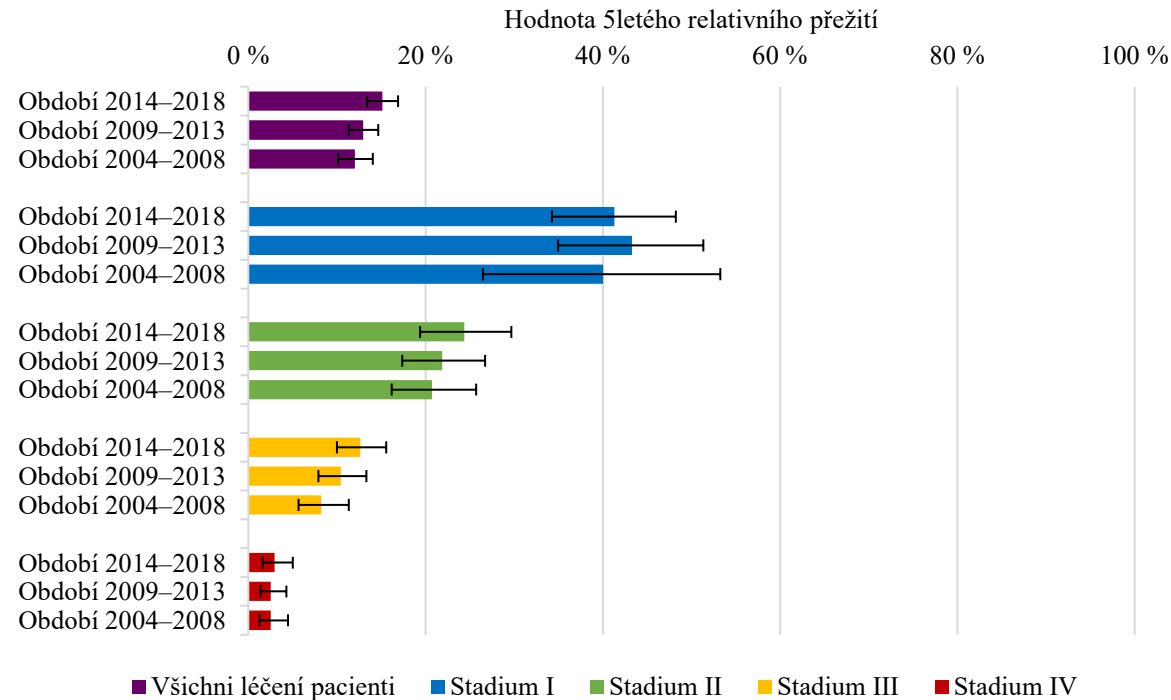

Mezi hlavní faktory, které ovlivňují přežití pacientů s nádory, patří pokročilost onemocnění – stadium, ve kterém je nádor zjištěn. Zatímco u stadia 1 pozorujeme u většiny diagnóz přežití pacientů téměř srovnatelné s běžnou populací, u nejpokročilejších onemocnění ve stadiu 4 je naděje na delší přežití velmi malá. Jednoznačným závěrem z těchto zjištění je potřeba včasného zachytu onemocnění pro zajištění dobré prognózy a úspěšné léčby pacientů.

Pozn.: Relativní přežití je poměr celkového přežití a tzv. očekávaného přežití, které vyjadřuje mortalitu v obecné populaci odpovídající sledované skupině pacientů věkem a pohlavím. Cílem výpočtu je odfiltrovat mortalitu spojenou s dalšími diagnózami.

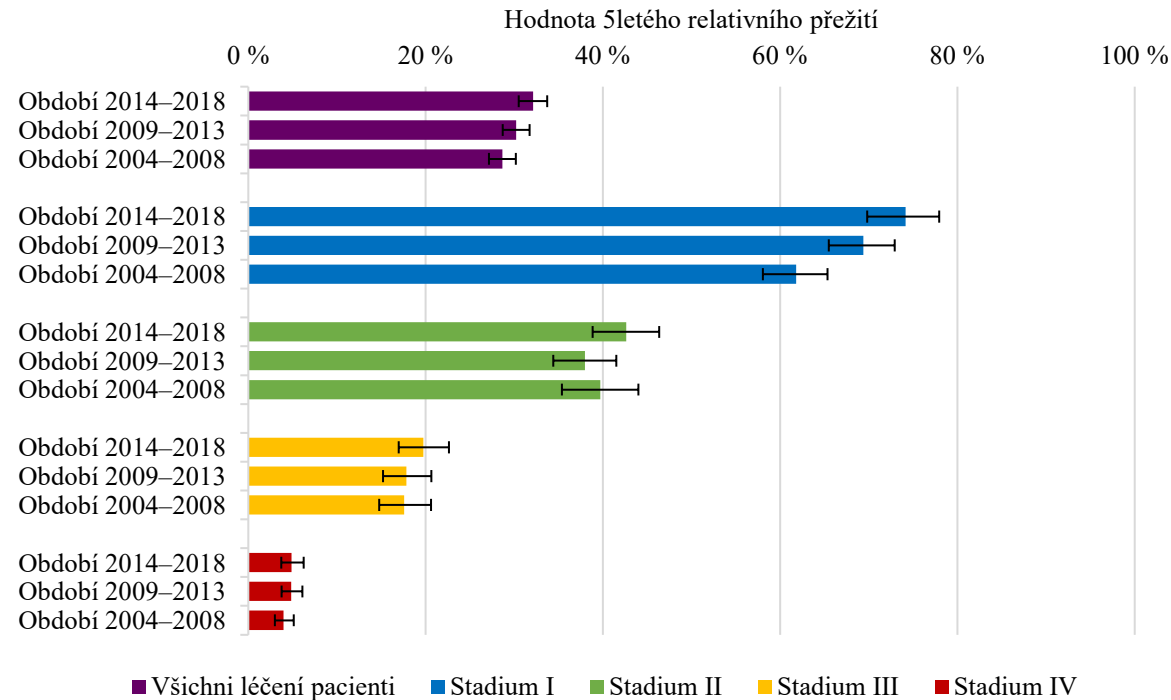

Hodnoty 5letého relativního přežití (doplněné 95% intervaly spolehlivosti) léčených pacientů s C15 dle období a klinického stadia onemocnění

5leté přežití **léčených pacientů s C15** v recentním období 2014–2018 dosahuje hodnoty 15,1 %. Oproti staršímu období 2004–2008 došlo k nárůstu jen o 3 %. U pacientů diagnostikovaných ve III. klinickém stadiu došlo v průběhu let ke zlepšení přežití o více jak 4 %. U pacientů diagnostikovaných v I. klinickém stadiu je ve všech porovnávaných obdobích pozorováno 5leté přežití okolo 40 %.

Hodnoty 5letého relativního přežití (doplněné 95% intervaly spolehlivosti) léčených pacientů s C16 dle období a klinického stadia onemocnění

5leté přežití léčených pacientů s C16 v recentním období 2014–2018 dosahuje hodnoty 32,1 %. Oproti staršímu období 2004–2008 došlo k nárůstu o necelá 4 %. U pacientů diagnostikovaných v I. klinickém stadiu došlo v průběhu let ke zlepšení přežití o více jak 12 %. U pacientů diagnostikovaných v II. klinickém stadiu je ve všech porovnávaných obdobích pozorováno 5leté přežití okolo 40 %.